

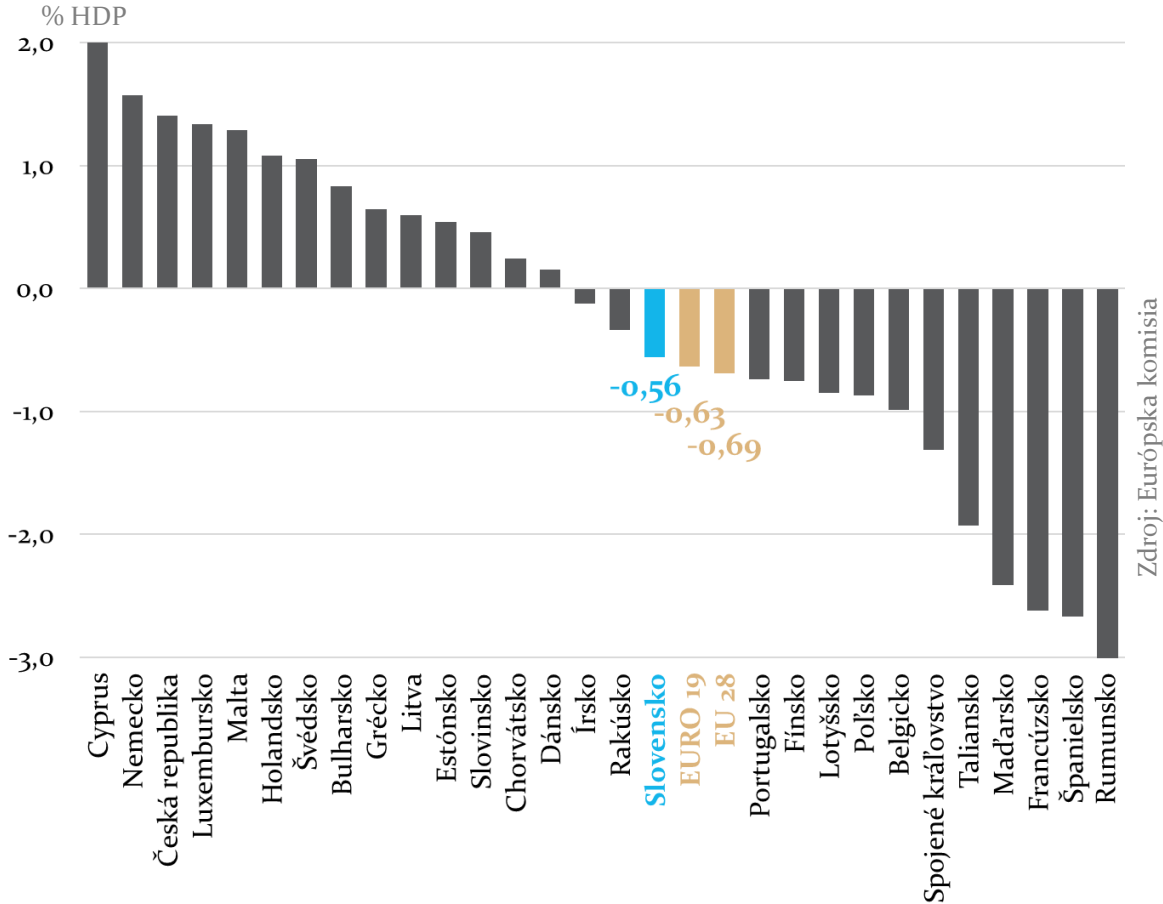
Hodnotenie Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2019 až 2021

Juraj Kotian

www.rozpoctovarada.sk

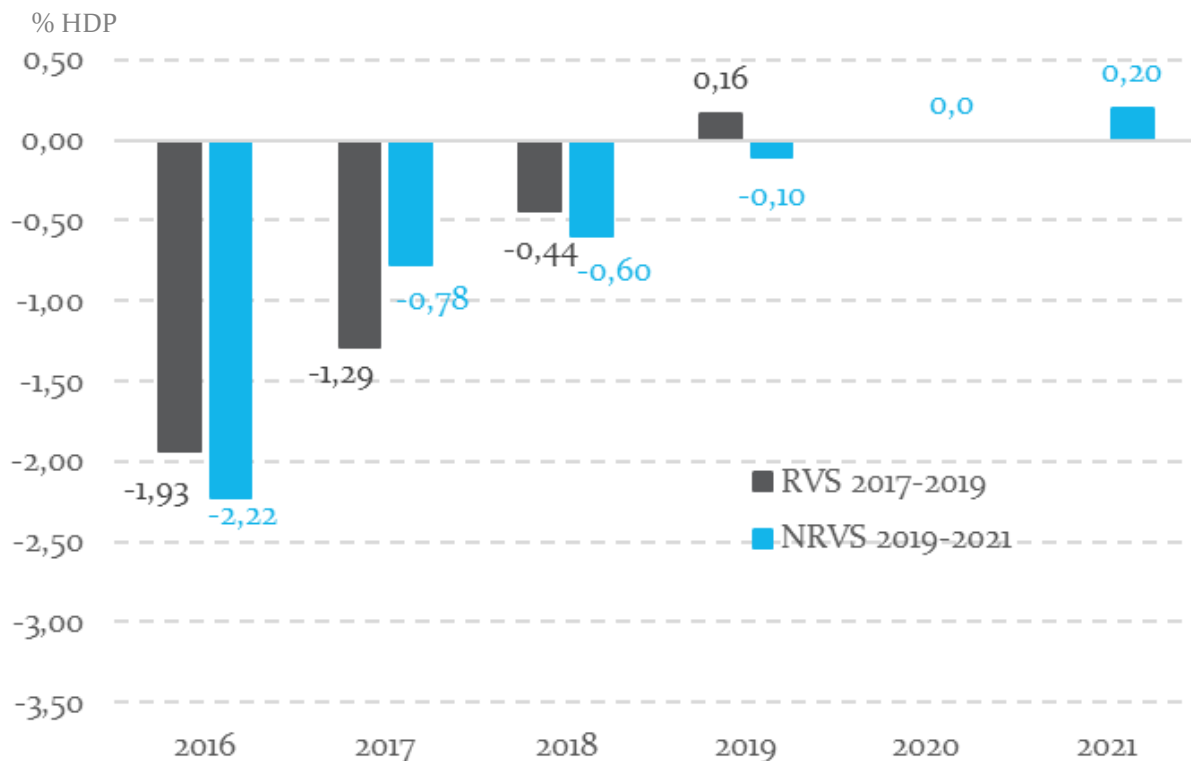
Porovnanie s krajinami EÚ

Saldo verejných financií v roku 2018

- Európska komisia minulý týždeň zverejnila svoj odhad na rok 2018
- Odhad deficitu verejnej správy pre Slovensko je na úrovni 0,56 % HDP
- Rozpočtový prebytok by malo dosiahnuť 14 krajín
- Nižší deficit zaznamenalo 16 z 28 členských štátov EÚ

Ciele v oblasti salda

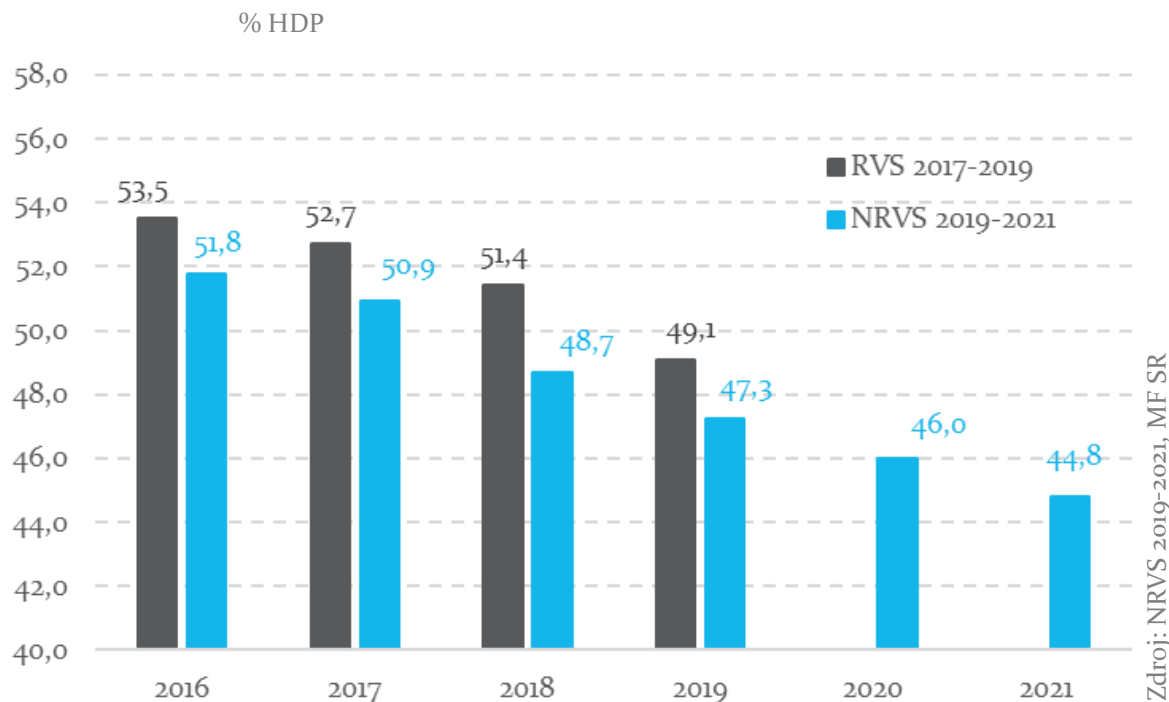

- Rozpočtový cieľ na rok 2019 sa postupne revidoval z plánovaného prebytku 0,16 % HDP (RVS 2017-2019) na deficit 0,1 % HDP (NRVS 2019-2021).

Zdroj: NRVS 2019-2021, MF SR

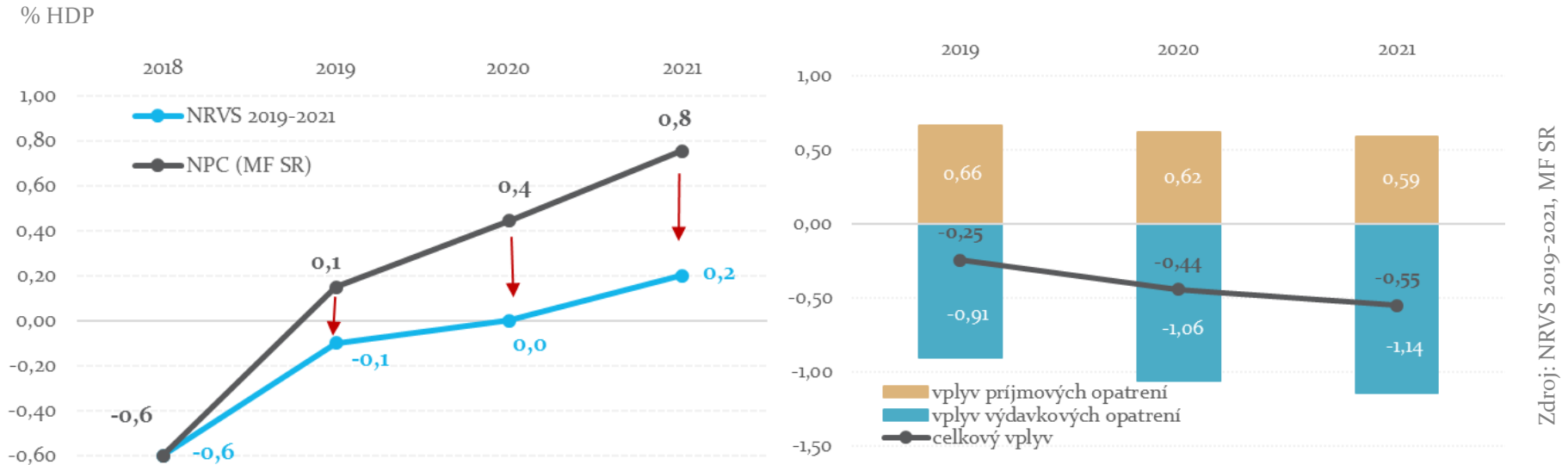
- Zhoršenie cieľa o 0,3 % HDP, spolu s aktualizáciou odhadu daní a odvodových príjmov (navýšenie o 1,1 % HDP), novými legislatívnymi príjmovými opatreniami a poklesom výdavkov na spolufinancovanie umožnilo realizovať dodatočné výdavky verejnej správy v celkovej výške 1,7 % HDP (čo predstavuje nárast o 9% oproti RVS 2017-2019).

Vývoj dlhu VS podľa MFSR

- Prognóza dlhu na konci roku 2019 je nižšia o 1,9 p.b.
 - Najvýraznejší príspevok k poklesu má vyšší odhad HDP (1,4 p.b.)
 - Nižšia úroveň dlhu (najmä z lepšieho vývoja dlhu v rokoch 2016-2017) prispieva o,5 p.b.

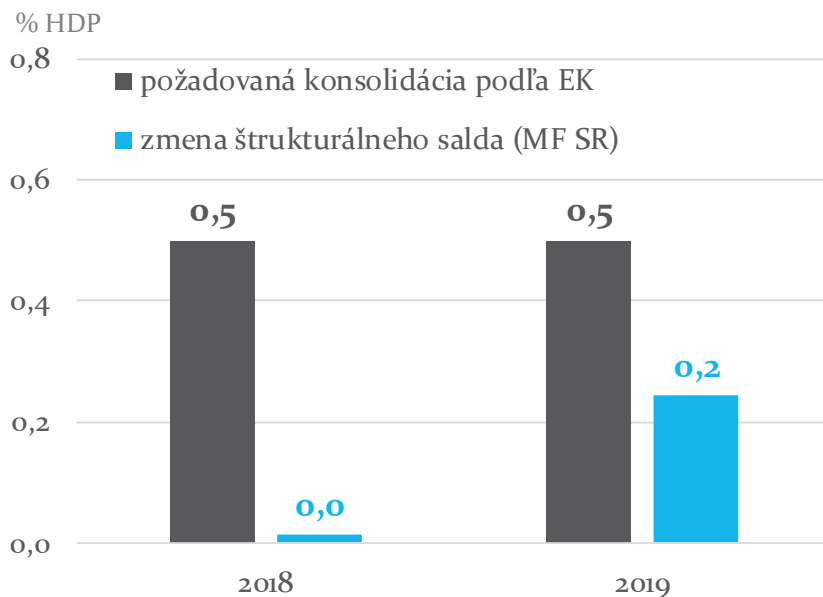
Opatrenia zapracované v rozpočte (podľa MF SR)

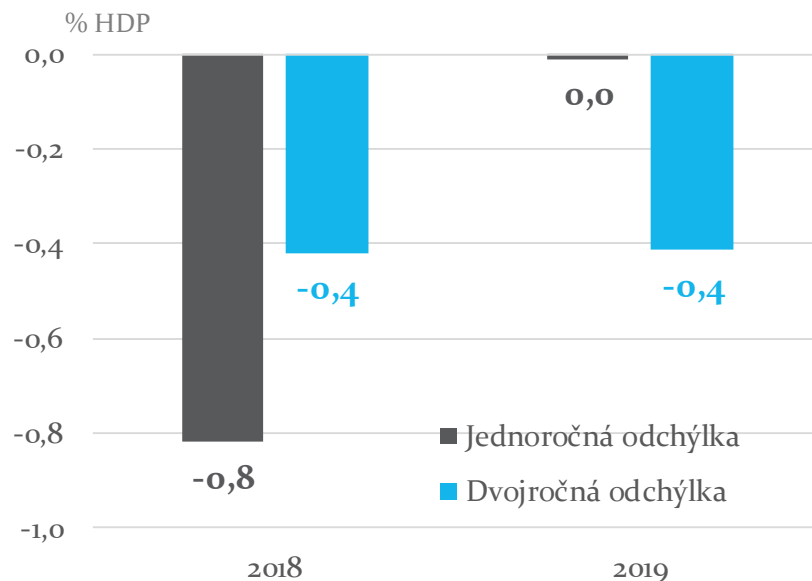
- Návrh rozpočtu VS na roky 2019 až 2021 obsahuje opatrenia zhoršujúce saldo VS oproti NPC scenáru o 0,3 % HDP v roku 2019, v roku 2020 o 0,4 % HDP a v roku 2021 o 0,6 % HDP.
- Zhoršenie salda oproti NPC je výsledkom **dodatočných výdavkových opatrení**, ktoré boli len čiastočne kryté opatreniami na zvýšenie príjmov. Na strane príjmov sú navyše nie všetky opatrenia špecifikované (nedaňové príjmy).

Plnenie európskych fiškálnych pravidiel podľa MF SR

Štrukturálne saldo

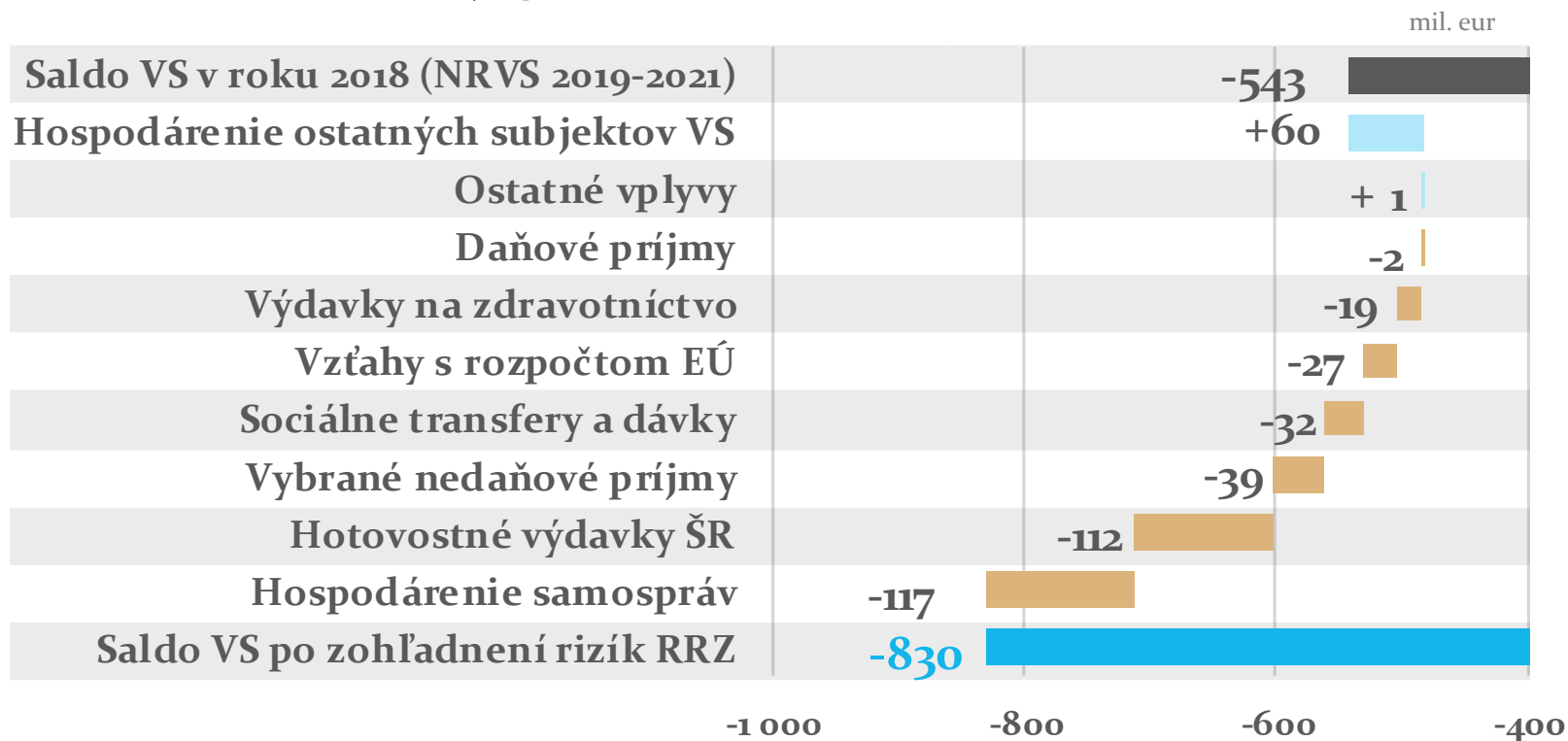
Plnenie výdavkového pravidla podľa MF SR

- Strednodobý rozpočtový cieľ (štrukturálny deficit najviac vo výške 0,5 %) by podľa prepočtov MF SR a jeho interpretácie pravidiel Paktu stability a rastu mal byť dosiahnutý v roku 2019.
- V roku 2018 MF SR predpokladá odchýlku vo vývoji štrukturálneho salda a rastu výdavkov od stanovených hodnôt. Dvojročná odchýlka pri výdavkovom pravidle dosahuje 0,4 % HDP, čo je tesne pod hranicou výraznej odchýlky.

Riziká pre saldo v roku 2018

- Nad rámec odhadu uvedeného v návrhu rozpočtu existujú dodatočné riziká pre vývoj deficitu v roku 2018 v celkovej výške 287 mil. eur (0,3 % HDP).

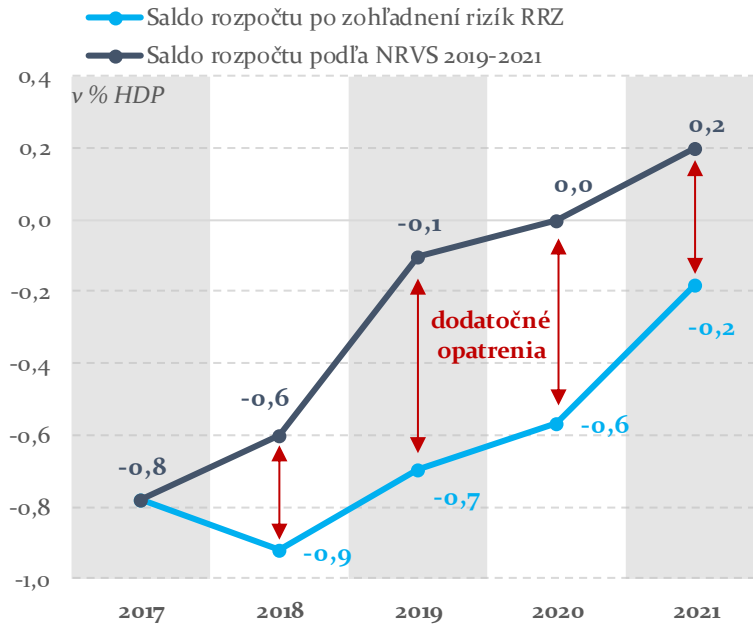
Zdroj: NRVS 2019-2021, MF SR, RRZ

- Ide najmä o riziká v príjmoch z emisných kvót (103 mil. eur), výdavkoch na spolufinancovanie EÚ fondov (92 mil. eur), výdavkoch štátneho rozpočtu najmä v oblasti investícií (153 mil. eur) a investíciách samospráv (117 mil. eur).

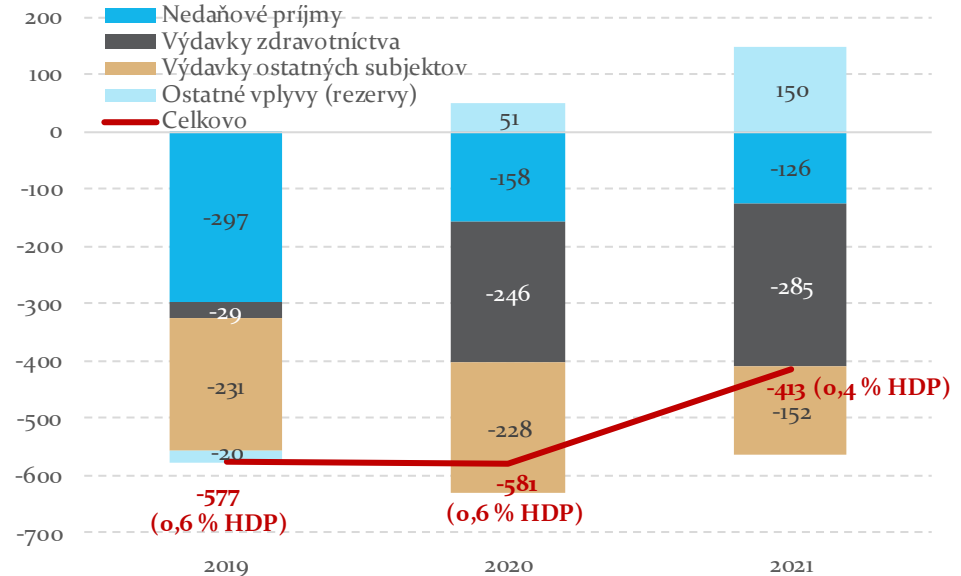
Riziká návrhu rozpočtu

Na splnenie cieľov bude potrebné prijať dodatočné opatrenia

Porovnanie odhadu RRZ s cieľmi vlády (% HDP)

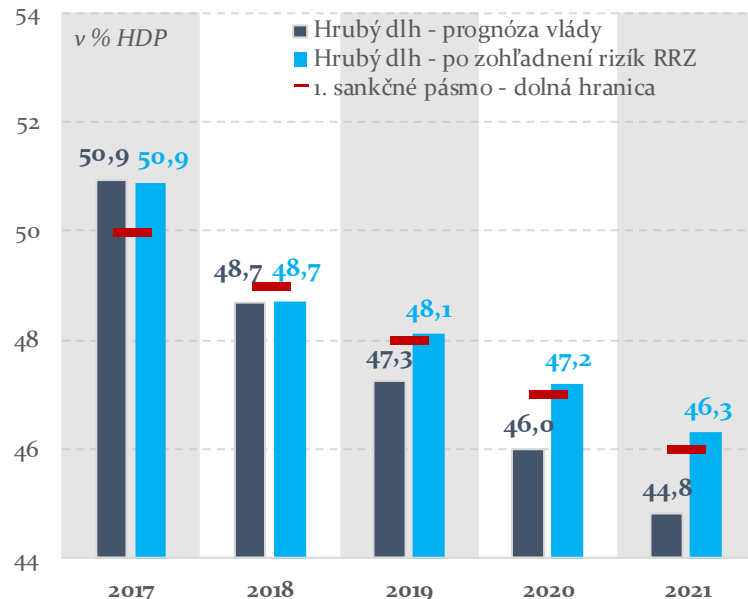
Riziká Návrhu rozpočtu VS na roky 2019 až 2021 (mil. eur)

Zdroj: NRVS 2019-2021, RRZ

- Riziká v nedaňových príjmoch (najmä dividendy, predaj majetku)
- Očakávame vyššie výdavky zdravotníctva, samospráv, Sociálnej poisťovne a ŽSSK
- Vytvorené rezervy a vyššie daňové príjmy by mali pokryť riziká v štátnom rozpočte, vrátane vyššieho čerpania EÚ fondov

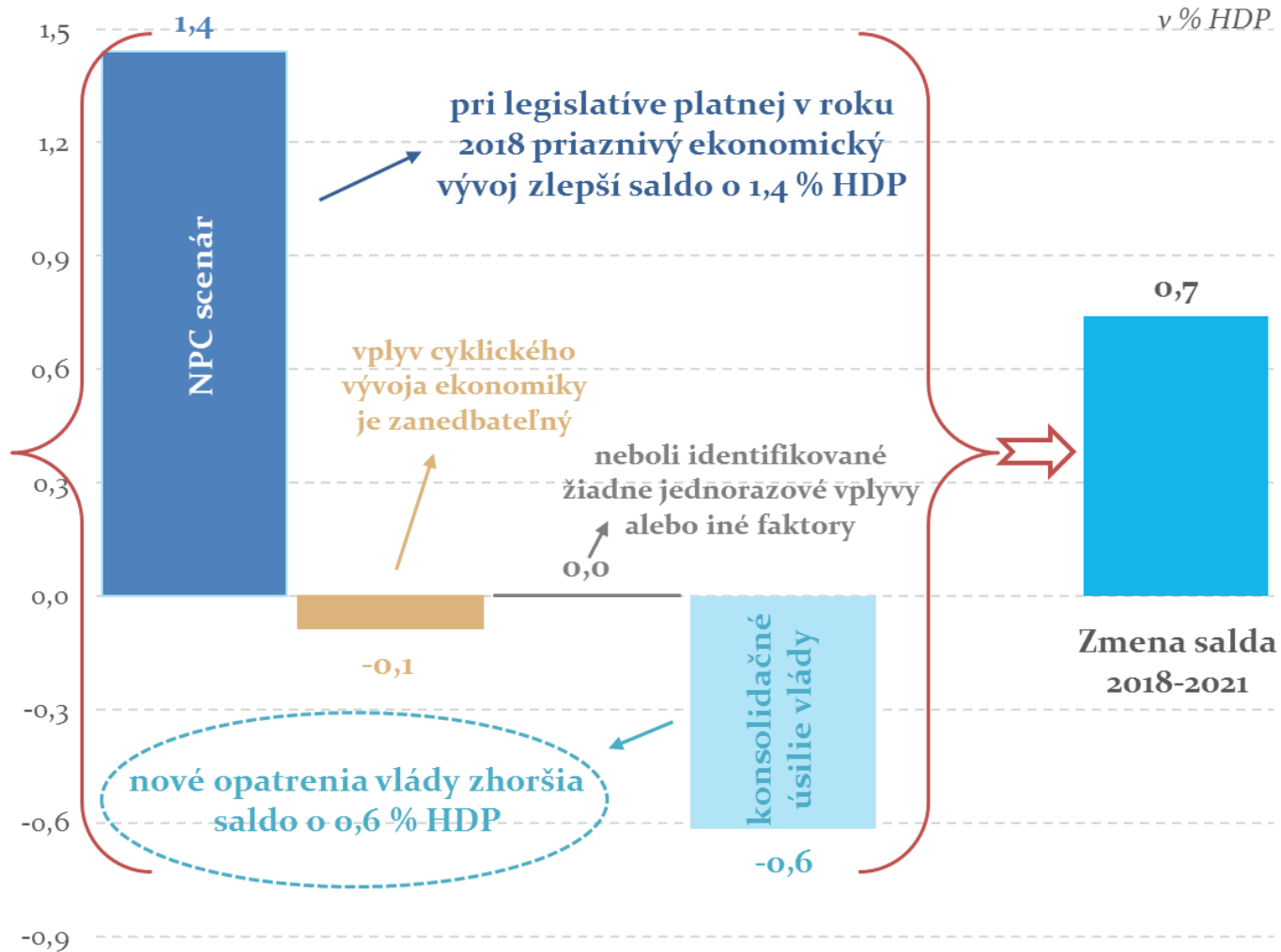
Scenáre vývoja hrubého dlhu (% HDP)

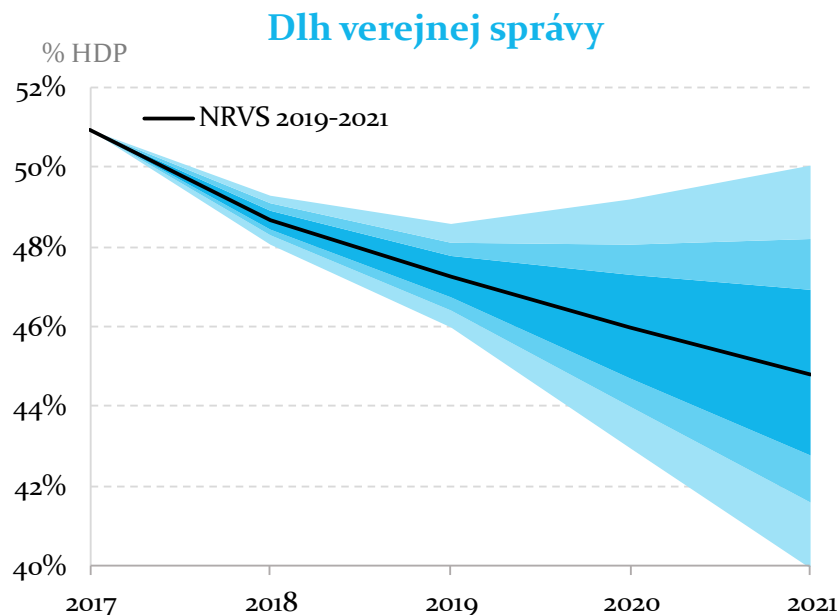
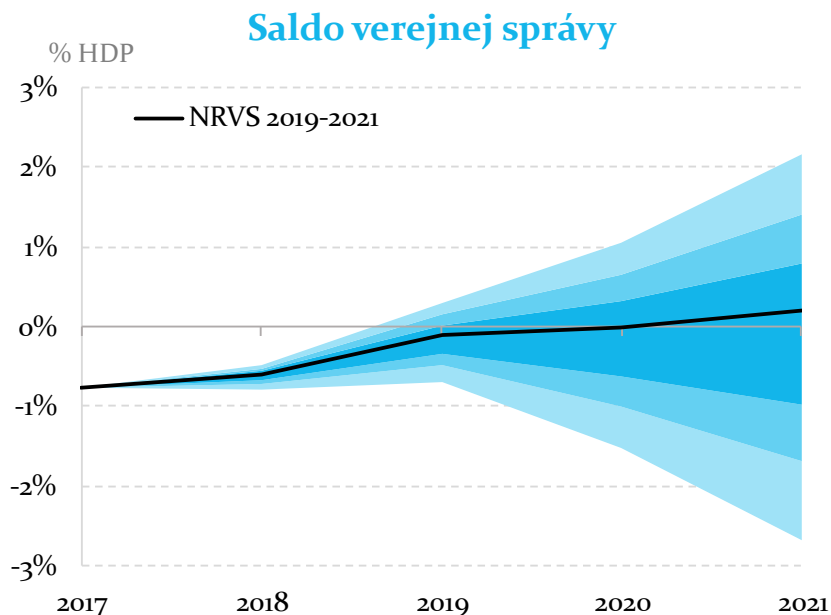
Zdroj: NRVS 2019-2021, RRZ

- V roku 2018 klesne dlh prvýkrát od roku 2012 mimo sankčných pásiem
- Po zohľadnení rizík hrozí v rokoch 2019 až 2021 mierne prekročenie prvej hranice sankčného pásma.
- Odhad dlhu okrem identifikovaných rizík na saldo zahŕňa aj predpoklad pokračovania v oddlžovaní nemocníc
- Nekvantifikovaným rizikom je prípadné zvýšenie kapitálu Všeobecnej zdravotnej poisťovne z dôvodu negatívneho vlastného imania

Opatrenia vlády zhoršujú saldo VS

Makroekonomické riziká vplývajúce na saldo a dlh VS

Zdroj: NRVS 2019-2021, RRZ

- Neistota spojená s makroekonomickou prognózou (a z nej vyplývajúca výška daňových a odvodových príjmov na rok 2019) vedie k pozitívnemu aj negatívnemu riziku pre saldo v priemere vo výške 0,3 % HDP a pre dlh približne 0,7 % HDP

Transparentnosť - pozitíva

- Spôsob rozpočtovania výdavkov zdravotných poisťovní na zdravotnú starostlivosť v roku 2019 je dobrým príkladom, ako môže byť projekt Hodnota za peniaze previazaný s rozpočtovým procesom
 - potreba rozšírenia prístupu na ďalšie roky a ostatné oblasti
- Zlepšila sa komunikácia veľkosti opatrení prostredníctvom scenára nezmenených politík
- MF SR zverejnilo návrh zavedenia výdavkových limitov v súlade s požiadavkou zákona o rozpočtovej zodpovednosti
 - je potrebné navrhnuť harmonogram a proces vedúci k implementácii aj cez testovanie na historických dátach

Transparentnosť - negatíva

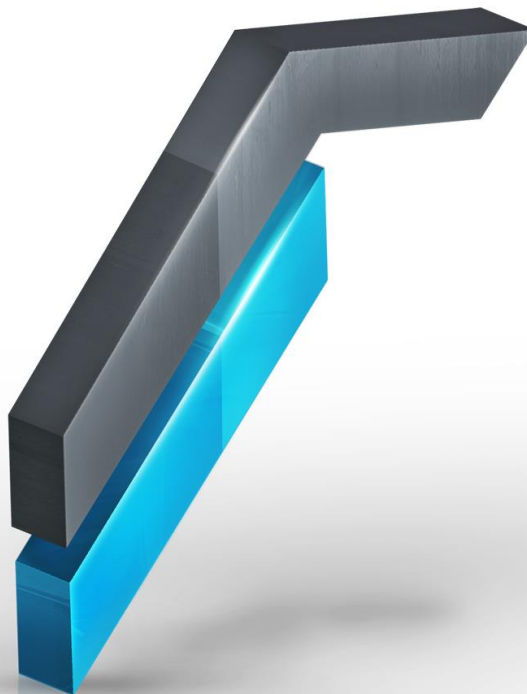
- Došlo k zvýšeniu daňových a odvodových príjmov nad rámec prognózy schválenej nezávislým výborom
- RRZ opakovane poukazuje na to, že návrh rozpočtu (emisné kvóty, úrokové náklady dlhu) nezohľadňuje metodiku ESA2010
- Chýbajú pravidlá použitia a zverejnenia u väčšiny rezerv
- Nedaňové príjmy sú netransparentne rozpočtované:
 - nie sú predmetom nezávislého posúdenia
 - v rozpočte sú očakávané príjmy z dividend nedostatočne vysvetlené a opakovane nadhodnotené
 - vláda v návrhu rozpočtu plánuje získať dodatočné prostriedky z nešpecifikovaného opatrenia bez bližšieho vysvetlenia

Dlhodobá udržateľnosť

- Naplnenie rizík v návrhu rozpočtu by prispelo k zhoršeniu dlhodobej udržateľnosti o 0,6 % HDP.
- Pri splnení cieľov trvalými opatreniami by vplyvy na dlhodobú udržateľnosť boli miernejšie:
 - Dosiahnutie deficitu vo výške 0,1 % HDP v roku 2019 prispeje k zlepšeniu dlhodobej udržateľnosti o 0,2 % HDP.
 - Naopak splnenie cieľov v rokoch 2020 a 2021 nepovedie k zlepšeniu dlhodobej udržateľnosti (dôjde k zhoršeniu o 0,2 % HDP), keďže prijímané opatrenia zhoršujú saldo rozpočtu oproti scenáru NPC.
- Rizikom sú opatrenia, ktoré oslabujú kľúčové prvky dôchodkovej reformy z roku 2012 (zastropovanie dôchodkového veku) bez toho, aby boli prijaté kompenzačné opatrenia

- Priaznivý ekonomický vývoj výrazným spôsobom prispieva k zlepšovaniu hospodárenia verejných financií a bez opatrení vlády by viedol k prebytkovému hospodáreniu v rokoch 2019-2021
- Voči rozpočtovým cieľom existujú v roku 2019 a 2020 riziká na úrovni 0,6 % HDP (hlavne v nedaňových príjmoch, hospodárení samospráv a zdravotníctve)
- Úroveň dlhu by mala klesnúť v roku 2018 mimo sankčných pásiem, ale ak sa naplnia riziká rozpočtu, bez prijatia dodatočných opatrení dôjde k miernemu prekročeniu prvej hranice
- Splnenie cieľa v roku 2019 by viedlo k zlepšeniu dlhodobej udržateľnosti verejných financií, no nastavené ciele na roky 2020-2021 zhoršia dlhodobú udržateľnosť

- Dodatočné zvýšenie daňových príjmov bez ich schválenia VpDP nemožno z pohľadu RRZ považovať za transparentné
- Bolo by vhodné nezávisle posudzovať aj výšku nedaňových príjmov - riziká sa opakovane naplňajú
- Zlepšila sa komunikácia veľkosti opatrení prostredníctvom scenára nezmenených politík
- Silnejšie previazanie rozpočtu s výsledkami získanými z VFM by významne prispelo k efektívnejšiemu vynakladaniu verejných prostriedkov (dobrý príklad je zdravotníctvo 2019)
- Rada vníma pozitívne, že ministerstvo financií predstavilo návrh zavedenia výdavkových limitov – je však potrebné stanoviť jasný časový plán, vrátane testovania aj na historických údajoch, s cieľom urýchliť ich implementáciu

Kancelária Rady pre
rozpočtovú zodpovednosť

Imricha Karvaša 1
Bratislava 1
813 25
Slovakia

Ďakujem za pozornosť!